

בס"ד ♦ שבת קודש פרשיות ויקרא ♦ א' ניסן תשע"ה

עלון 141 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

השלכת הגזל

"וְהִסִּיר אֶת מְרֻאָתוֹ בְּנִצְתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֶתָּה אֶצֶל הַמַּזְבֵּחַ" (ויקרא א, טז)

אדם בעל ממון מקריב קרבן עולה מן הבהמה, אולם אדם עני, שאין לו מספיק כסף לקנות בהמה לקרבן, מקריב עולה מן העוף. כאשר האדם בעל הממון מקריב את הבהמה לקרבן, כל הבהמה עולה ומוקרבת על המזבח. אך כאשר אדם עני מקריב עולה מן העוף, הזפק ובני המעיים מושלכים אל מקום הדשן ולא מוקרבים על המזבח.

נשאלת השאלה, מדוע דווקא מקרבנו של העני מוציאים את האיברים הפנימיים מבלי שיוקרבו על גבי המזבח? מדוע מקרבנם של אלו שהם בעלי יכולת לקנות קרבן מן הבקר, נוטל הכהן את המעיים, שוטף אותם במים ומקריבם, בעוד שמקרבנו של העני, אשר השקיע את מיטב כספו בקרבן, מושלכים בני המעיים כאברים שאין בהם כל חפץ? האם אין כאן לכאורה אפליה?

מסביר רש"י, שבקרבן בהמה שהיא אוכלת רק מהאוכל של בעליה נאמר: "והקרב והכרעיים ירחץ במים" וכל הבהמה מוקרבת על גבי המזבח. לעומת זאת העוף שניזון מן הגזל, בו נאמר: "והשליך אותה אצל המזבח", כלומר הזפק והמעיים, שניזונו מן הגזל, צריך להשליכם. ניתן ללמוד מדין זה מסר חשוב והוא: אין המטרה מקדשת את האמצעים. עבודת ה' אינה יכולה להיעשות על חשבוננו של הזולת, ולכן מכיוון שעוף זה ניזון במשך כל חייו מן הגזל, אין הוא ראוי לשמש אמצעי לעבודת ה' גם לאחר מותו.

הלכה זו מלמדת את המקריב כיצד להתנהג גם בצאתו מן המקדש, בעבודה, במסחר ובחיי היום יום.

כהוראת שעה ניתן להקל במקום מצווה דרבים (=בזמן שיש חשיבות להמשיך את תהליך הגאולה המשותף הגשמי והרוחני) ולהפקיע את מצוות השמיטה ("היתר מכירה"). למרות זאת צריך לזכור שעדיין יש מספר הלכות שכן צריך לשמור ולקיים. כמו כן נמצאו אנשים יראי שמים ששומרים את השמיטה כדת וכדין והרב אומר עליהם כי "ברוכים יהיו לה' ולעמו". (שבת הארץ)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

הלכות שמיטה בקיצור נמרץ

מהו אוצר בית דין?

לעתים יש ב'חנויות שמיטה' פירות משדות יהודים.

בתוצרת זו יש קדושת שביעית ויש תנאים מסוימים לגבי אופן שיווקה.
התוצרת נמכרת כ'אוצר בית דין'.

זהו מצבור של פירות שביעית שנאסף על ידי שליחי בית דין - ומחולק לציבור במחיר עלות.
בנוסף לכך מוכרות חנויות אלו תוצרת משנים קודמות - פירות מיובשים, מקוררים, מוקפאים או משומרים,
וכן יבוא מחוץ לארץ.

בתוצרת זו אין קדושת שביעית.

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

האם מותר לקנות פירות וירקות בשוק בשנת השמיטה, ולסמוך על כך שהפירות נקנו בסיטונאות משדות השייכים ללא יהודים, ואם כן האם הם יהיו חייבים במעשרות כבכל שנה או שמא מכיוון שזו שנת שמיטה הפירות הפקר ופטורות ממעשרות?

תשובה:

הפירות והירקות בארץ רובם משל יהודים ואין רוב הפירות משל נכרים. על כן אין להסתמך על כך, ויש צורך לבדוק האם נעשה היתר מכירה או ששיך לאוצר בית הדין, וההתנהגות צריכה להיות בהתאם.

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות